

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы
Морзалар урта гомуми белем бирү мәктәбе

Кичер кайта алмавымны... (әдәби-музыкаль кичә)

«Туган якны өйрәнү» музейе активы.
Житәкче: Бадрутдинов Р.Р.

2015 ел
Ябалак авылы

Кичер кайта алмавымны...

(эдэби-музыкаль кичэ сценариясе)

Бик борынгы заманнардан ук Ватан сакчысы булу дэрэжэле, абруйлы һөнэрлэрдән саналган. Соңгы елларда ил сакчысы булып хезмэт итэргә теләүче яшьтәшләр безнең саны кимегәннән – кими, армиягә һәм хәрби хезмәткәрлэргә ихтирам да элеккечә югары түгел. Кораллы Көчлэргә һәм хәрби хезмәткә мондый мөнәсәбәтнең сәбәпләре мәгълүм: Әфганстан һәм Чечня жирендәге сугыш хәрәкәтләре, хәрби промышленностьны үстерүгә тиешле игътибар итмәү, хәрбиләрнең хезмәтен тиешенчә бәяләмәү, шулай ук РФ Кораллы Көчлэре сафларында уставка каршы гамәлләрнең еш булып торуының вакытлы матбугатта чагылышы...

Әлеге очрашу хәрби хемәт кешеләрен олылау, армиядә һәлак булган егеләребезне искә алу, балаларда, яшьүсмерләрдә гражданлык хисләре тәрбияләү максатыннан уздырыла.

Быел 15 февраль көнне Әфган сугышы тукталуга 21 ел тулды. Районыбызда шушы уңайдан 15 февраль көнне Әфганчылар белән очрашу булып узды. Менә бездә үз чиратыбызда алар белән очрашуны, күрешүне максат итеп куйдык.

Әфганчылар... аларны чит жирләрдә, таш-кыялар арасында кичергән авырлыклар берләштергән, яшәүнең мәгънәсен, тормышның кыйммәтен аңларга өйрәткән. Туган якларга тыныч тормышка әйләнеп кайткач та бергә, бердәм булырга сүз куешкан егетләр вәгъдәләрен бүген дә истән чыгармыйлар. Очрашалар, күрешәләр, яшь буынга хәрби – патриотик тәрбия бирүнең яна алымнарын эзлиләр. Сугыш ветераннарыннан кала, бүгенге көндә әфганчылар, яшьлэргә үрнәк, өлге, киңәшче, тәрбия чыганагы булып тора. Күпне күргән егетләрнең һәр сүзе үтемле кирәкле.

Әфганстан... Чечня... күпме яшь йөрәкләрне яралаган, гаиләлэргә төзәлмәслек жәрәхәт алып килгән, күз яшьләренә дучар иткән бу сүз һаман да телләрдән төшми, сугыш сөрәме ир-атларыбызны тормышта да авырулары белән газаплап тора.

Әфган вакыйгаларында районыбыздан 81 ир-егет катнаша. Аларның һәрберсенең характерында, сәламәтлегендә бу көннәр үз эзен калдырды.

Кичә барышы.

Магнитофон язмасында сугыш хәләтен чагылдырган тавышлар яңгырый. Хәрби киём кигән ике укучы симфоник музыка барышында Р.Фәйзуллинның “Кичер кайта алмавымны” шигыреннән өзек укый.

1 нче укучы

Кичер, әнкәй, кичер

Кайта алмавымны!

Чит ил туфрагында

Ятып калганымны.

2 нче укучы

Язмышымны белми

Озак көткәнсеңдер

“Кайтмый калмас ул,” - дип

Өмет иткәнсеңдер.

1 нче укучы

Барысын илгә бирдем,

Ни бар көчем булды.

Һәлак булуым да

Халкым өчен булды.

2 нче укучы

Кичер, әнкәй, кичер

Кайта алмавымны!

Чит ил туфрагында

Ятып калганымны.

Алып баручы кичәдә катнашучыларны сәламли, кунаклар белән таныштыра. (Кунаклар: әфганчы егетләр, һәлак булган сугышчыларның әниләре, әтиләре, туганнары).

Алып баручы. Сөз “Хәтер” китабы белән таныш инде. Бүген “Әфган сугышы корбаннарының Хәтер китабы” битләренә күз салырбыз. Ул Әфганстанда 10 ел буге дәвам иткән сугышта һәлак булган, хәрби бурычын намус белән үтәгән, моның өчен гомерен дә кызганмаган батырлар истәлегенә багышлана.

Ә хәзер сүзне “Туган як музей” мәдире Галимжанова Илгизә апага бирәбез. Хәтер китабын күрсәтеп сөйләп китә: Югары Биябашы авылы егетләре Фәйзуллин Тәлгать һәм Михеев Николайлар турында.

Алар хөрмәтенә ... җыр башкара. “Әнием дисбесе” һәм

“Мәхәббәт җимешләре” дигәнне.

Алып баручы. Һәркемгә мәгълүм, сугыш корбаннарыз булмый. Яу булып үткән урыннарда туганнар каберлекләре дә, аерым каберләр дә кала килгән.

3 нче укучы

Кайтарыма бер ай калганда
Дошман тубы өзде гомерне.
Кичерегез, газиз туганнарым,
Әйталмадым соңгы гозерне.
Әфганстан, ташлы туфрагыңа
Ятып калды тәнем мәңгегә.
Мәңгелеккә ятып калганыма
Гаепле соң хәзер кем генә?
Өнкәемнең ап-ак чәчләренә
Гаепле соң хәзер кем генә?

4 нче укучы

Түз, күз нурым, тиздән күрешербез, дип
Язган идең соңгы хатыңда.
Хуш, әнкәем, сине күрә алмыйча
Ятып калдым таулар артында,
Ятып калдым таулар артында.

(Роберт Шәймәрданов)

Җыр.

Алып баручы. Сугышлар бүген дә дәвам итә. Күпме яп-яшь егет Чечня жирендә ятып калды. Меңләгән ата-ана газизуллаарын югалтты. Якты дөнъяның һәр таңына сөенеп яшәргә дә яшәргә тиеш булган күпме сөлектәй егетне сугыш алып китте... Түбән Биябашы авылы егете Вәлиев Рәмис турында сөйләп китмичә мөмкин түгел. (аерым биттә бирелә).

5 нче укучы

Мин зиратка керәм,
Алда каберлекләр...
Берәү, икәү, өчәү, егерме...
Тукта, кызыл йолдыз куелганы
Содат каберлеге түгелме?

Яшь агачлар үсә өстендә,
Ак чәчәкле венот куелган.
Ә исеме жуелмаслык итеп
Мәрмәр ташка тирән уелган.
Якынак килеп укыйм,
Дулкынлана минем йөрөгем.
Мондый тыныч көндә ничек үлдә икән?-
Мин ни уйларга да белмәдем.

Алып баручы. Ә хәзер сезнең хөрмәткә “Татар халык бие” карап китегез.

Алып баручы. Еллар үтү белән күп вакыйгалар хәтердән жуела. Әмма без тарихтагы кайгылы көннәрне онытырга тиеш түгелбез. Гомеренең иң матур вакытында һәлак булган егетләребезнең исемен, алар турындагы мәгълүматны жентекләп укысак, туган илгә беркайчан да әйләнеп кайтмаячак якташларыбызга карата сугыш һәм әрнү хисе түгел, бәлки аларның “намус” һәм “хәрби бурыч” төшенчәләренең тормышыннан да өстенрәк куйганнары өчен горурлану хисе кичерәбез.

Солдат сугышны сайламый. Ул сугышны игълан да итми. Ул бары тик, биргән антына һәм хәрби бурычына тугырыклы булып халык һәм Ватан исеменнән бирелгән боерыкны гына үти.

Аның каһарманлыгы, батырлыгы, Ватанга ихтирамы һәм мәхәббәте нәкъ менә шунда күренә.

Егет. 1979 елның 27 декабрендә Советлар Союзы хөкүмәте карары нигезендә Әфганстан территориясенә чикләнмәгән күләмдә гаскәрләр кертелде.

Сугыш... Ун ел буге дәвам иткән сугыш...

Күпме кешеләрнең гомерен өзгән каһәр суккан сугыш...

Кыз. Безнең республика территориясеннән чакырылган 9 меңнән артык солдат һәм офицер әфган жирендәге сугыш хәрәкәтләрендә катнашты. Күп кенә каһарман һәм батыр егетләр бүләкләргә лаек булды. 250 сугышчы – төрле орденнар, 1415 кеше медальләр белән бүләкләнде.

Әфган вакыйгаларыннан соң ике дистәдән артык ел үтеп китте. Бу вакыт эчендә төрле үзгәрешләр булды. Ләкин ун ел буге дәвам

иткән сугыш нәтижәсендә һәлак булган, контузия, жәрәхәт, авырулардан үлгән, хәбәрсез югалган меңләгән сугышчы һәм хезмәткәрнең исеме хәтердән беркайчан да жуелмас.

Егет. Районыбыз бүген нур эчендә -

Бөркетләрен жыйган үзенә...

Солдат биштәрләре асып иңенә,

Алар китә Ватан чигенә.

Малайлар башкаруында “Солдатлар” жыры башкарыла

(Р.Әхмәтжанов сүзләре, Ф.Әхмәдиев көе. Бер төркем егетләр жырлап чыгып китә, кызлар кульяулык болгый-болгый озатып кала).

Кыз. Бер кайтырбыз дип киткән юлдан

Күпләр илгә кире кайтмады.

Алар өчен бары жилләр генә

Ачып-ябып йөрде капканы.

Алып баручы. - Әйе, уллары цинк табутларга “төрөнөп” кайтса да, эти -әниләре күнелләре белән гомер буена газизләрен олы юлга карап, күзләрен алмыйча көтә. Юлда чит-ят кеше күрсә дә, аларга газизләреннән хәбәр киләдер кебек тоела. Әфган сугышында һәлак булганнарны якыннары, туганнары, дуслары олылап һәрдаим искә ала. Аларның кулларында бары тик улларының балачак, яшьлек фотолары белән беррәттән әнкәйләргә мөхәббәт белән сугарылган солдат хатлары.

Алып баучы. Ә хәзер әфган сугышында һәм Чечня сугышында һәлак булган егетләребезнең әниләренә, сеңелләренә сүз бирелә.

Алып баручы

Тын кал, иптәш!

Зур сынаулы еллар килгән чакта

Беленә икән кемнең – кемлеге

Бер минутлык тынлык белән

Искә алык бүген без сезне.

(1 минут тынлык).

Кыз. Югалтулар алып килде сугыш,

Күпме дуслар кайтмый калдылар.

Шул дусларның йокыларын саклап,

Ак каеннар моңсу шаулылар.

Алып баручы. Ә хәзер җыр башкарыла. (“Кичер, әнкәй, кайта алмавымы” җыры. Р.Фәйзуллин сүзләре, Л. Батыр-Болгари көе.).

Алып баручы. Залда утыручы егетләргә сораулар бирә.

Дөньяда нинди көч гап-гади кешеләрне батырлыкка илтте икән?

Батырлыкларның бөеклеге нәрсәдә?

Сугыш кырында үлем белән күзгә - күз очрашканда калтырап төшмәс өчен, палач балтасы астына баш салганда елмаер өчен нинди көч кирәк?

Мондый көчле рухлы егетләргә гап-гади әниләр ничек тәрбияләп үстерде икән?

Кыз. Еллар уза, дөньяга яңа буыннар килә. Әмма канкойгыч сугышлар турында онытырга беребезнең дә хақы юк!

Егет. Изге җиребезне илбасарлардан саклап калган, аның иминлеге өчен гомерен дә кызганмаган Ватан сугышы каһарманнары, Әфганстан, Чечня җирләрендә сугыш кырында һәлак булган, хәбәрсез югалган якташларыбыз, армия сафларында хезмәт иткәндә яшь гомерләре вакытсыз өзелгән Татарстан улларының якты истәлеге алдында баш иябез!

Кыз. Замандашлар! Сөзгә мөрәҗәгать итәбез! Сөзгә бә мөрәҗәгать итәбез, киләчәк буыннар! Азатлык өчен көрәштә гомерләре өзелгән батырларның истәлеген кадерләп саклыйк. Аларның исеме, онытылмас эшләре, якты маяк булып, буыннардан буыннарга күчсен.

Егет. Каберләргә, һәйкәлләргә сукмак өзелмәсен. Тыныч йоклагыз батырлар.

Татар халык биюе.

Очрашуга килүчеләрне чәй өстәле янына алып керәбез һәм кечкенә генә бүләкләр бирәбез. Истәлеккә фотога төшәбез.

Валиев Рәмис Мөдәррис улы.

Апас районының Морзалар урта мәктәбен тәмамлаганнан соң Казанның 123 нче лицееда электр һәм газ белән эретеп ябыштыручы һөнәрен алган Рәмис армиягә 1999 елның ноябрендә киткән иде. Чиләбе өлкәсенә барып урнашкач туганнары жинел сулап куйды. Аннары Рәмисне Екатеринбургка күчәрәләр һәм медицина ярдәме күрсәтү курсларында укыталар. 2000 елның сентябрь аенда командирлары Чечняга бару-бармау теләген сорашкач, ул шунда китәргә ризалыгын белдерә. Рәмиснең бу хәбәрен алгач туганнарының, әнисенең күңелләренә шом төшә. Ләкин Мөдәррис абыйга Рәмисне хәрби киёмнән күрергә язмаган икән. Ул аның кайтканын көтеп өлгерә алмыйча дөнья куйды. Рәмис аны күмәргә кайтып өлгермәде, каберен кочаклап елап кына китте. Нечкә күңелле иде Рәмис. Менә Рәмис хезмәтен бетереп кайта-кайта, дип көткәндә Рәмис үлдә дигән хәбәр килә Ростов Дон шәһәрәннән.

2001 елның 16 августы Түбән Биябашы авылы тарихына кайгылы көн булып кереп калыр. Озатырга килгән халыкның исәбенә чыгарлык түгел иде. Район хакимияте башлыгы Азат абый Хәнифәтуллин бәгерләргә үтеп керерлек итеп хушлашу сүзә сөйләде: “Ходай калган балаларыгызга шушы улыгызның гомерен бирсә иде,” –диде. Аңа 20 июндә 22 яшь тулган гына иде. Ә авыр хәсрәт, аңлатып булмаслык ачы сагыш жир өстендә калды. Елады халык, әрнеп, өзгәләнеп, тыела алмыйча елады.

Ә Наһия апа авыр сулап:

- Рәхмәт яусын инде, хакимият башлыгы Азат Хәнифәтуллин да, совхоз рәисе Таһир Ибраһимов та бик булыштылар, кайгыбызны уртаклаштылар, рәхмәт аларга. Минем хәсрәтне йөрәкләренә якин алып улымны озатырга килгән халыкка да рәхмәт яусын. Инде мондый табутларны, мондый кайгыларны беркемгә дә күрергә язмасын иде”- диде.

Бу язманы авылдашы, сабакташы, журналист Назиля Сафиуллина язып чыккан иде “Татарстан яшьләре” газетасына. (№ 28 – 4 сентябрь 2001 ел).

Ә инде бу шигъри юлларны дустаны Саттаров Айрат язды (Рәмиснең

якты истәлеге хөрмәтенә)
Язмышлардан юктыр узмышлар.
Олы юлдан озатып калдың, әнкәй,
Кайтыр улым, диеп көткәнсең.
Син бәхетле мизгелләреңне уйлап,

Очрашулар өмет иткәнсең.
Кайталмадым, әнкәй, туган-үскән якка,
Салдым сиңа борчу-сагышлар.
Өзгәләнде үзәк, әрнеп янды йөрәк,

Нигә ачы булды язмышлар.
Моңсу көзләр килеп ишек каккач,
Син язлардан өмет өзгәнсең.
Кайгы – хәсрәт безнең өйгә кергәч,

Әнкәй бәгърем, ничек түзгәнсең.
Ямьле язлар житкәч, туган якта,
Күмеләдер бакча гөлләргә.
Язмышлардан узмыш юк шул, диләр,
Яшьли кердем гүрләргә. “Йолдыз” газетасы №9. 30.01.2002 ел).

Вәлиев Рәмис Мөдәрис улы.
20 июнь 1979 – 5 июль 2001.

2001 ел 16 августта
Т.Биябашта күмелде.
Чечня – Шалида һәлак
була. Фотокарточканың
икенче ягында Рәмиснең
үз кулы белән:
“Истәлеккә - мәңгегә.
Карап искә алыгыз,
Искә алып карагыз” дип
язылган.

Гатауллин Дамир Рөстәм улы.

1981 елның 6 нчы февралендә туа. 2000 елның августында Чечнядагы Төньяк Кавказ регионына, берләшкән кораллы көчләр войскасына шофер итеп билгелиләр. Ул анда 2001 елның 13 февраленә кадәр хезмәт итә. Дамир 177 көн буена барган сугышларда катнаша. Шуннан соң аны 14 май 2002 ел № 498 Президент указы нигезендә буенча “Георгий Жуков” медале белән бүләклиләр. Десантний войскода хезмәт итә. Командирларыннан бик күп рәхмәт хатлары ала 2000 елның 17 мартында беренче тапкыр парашюттан сикерә ул.

Дамир Флера апа белән Рөстәм абыйның төпчек, бишенче уллары була. Ләкин бик кызганыч, Дамир шушы сугышлардан йөрәге авыртып кайта, тыныч көннәрдә озак яшәү язмаган икән аңа.

МИХЕЕВ

Николай Васильевич

Родился 21.5.65. Татарстан, Апастовский р-н, д.Верхний Биябаш. Русский.

Место работы - совхоз «Апастовский».

Моб. Апастовским РВК 1.10.83.

В ДРА с 2.1984.

Рядовой, стрелок в/ч пп 19920.

29.12.84 погиб при исполнении служебных обязанностей.

Награжден орденом Красной Звезды и медалью «Воину-интернационалисту» (посмертно).

Зах. в д.Верхние Биябаши.

В Мурзинской средней школе его имя присвоено пионерскому отряду.

МИХЕЕВ

Николай Васильевич

21.5.65 тә Татарстаның Апас р-оны Югары Биябаш авылында туа. Рус.

«Апас» совхозында эшли.

Кораллы Кечләргә 1.10.83 тә Апас РХК тарафыннан алына.

Әфганстанда 1984 нең февраленнән.

Рядовой, укчы.

29.12.84 тә, хезмәт вазыйфаларын башкарганда, һәлак була.

Кызыл Йолдыз ордены белән бүләкләнә (үлгәннән соң).

Югары Биябаш авылында жирләнгән.

Морзалар урта мәктәбендә пионер отрядына аның исеме бирелгән.

Стихотворение Николая

“Поздравляю с Новым годом, мама!

И желаю долгих лет.

Написал тебе стихотворение,

Хорошо, а может быть и нет.

В нем хочу я выразить признание

За заботу, ласку и тепло.

За любовь, за то, что воспитала,

Ведь, наверно, было нелегко.

Здесь, на службе, поняла я немало,

Что любимей всех, тебя на свете нет.

Моя родная мама, тебе и папе,

всем родным

Шлю солдатский добрый свой привет.

По ночам я часто вспоминаю

Теплоту твоих ласковых рук.

Для меня ты сделала немало,

Желаю счастливых долгих лет.

Только все не выскажешь в стихах,

Вот вернусь, родная моя мама,

Все скажу не в письмах, а в словах...”

Ответ матери:

Не суждено было живым вернуться,

Матери сказать, о чем мечтал.

На втором году армейской службы

Жизнь в девятнадцать лет забрал

Афганистан.

В цинковом гробу вернули сына

Матери, отцу, что так устали ждать.

В трауре стекло на крыше гроба

И лица родного не видеть.

А хоть матери, как прежде,

До него дотронуться рукой,

Приласкать, погладить, приголубить,

В очи заглянуть, сказать:

- Сынок, родной!

Обещал ты, что вернешься скоро,

И работать будешь на селе.

Ни любовь свою к земле, ни руки,

А всего пожертвовал земле.

Пусть земля родная мягче пуха будет,

Спи, сынок, как в детстве дома спал.

В нашей памяти останешься ты юным,

Как пошел служить в Афганистан...

Орден Красной Звезды

ФАЙЗУЛЛИН
Талгат Нариманович

Родился 27.4.62. Татарстан, Апастовский р-н, д.Верхние Биябаши. Татарин. Место работы - колхоз им.Ильича. Моб.Апастовским РВК 25.10.80. В ДРА с 12.1980. Рядовой, водитель в/ч пп 46357. 2.3.81 умер от ран в военном госпитале № 340 г.Ташкент.

Награжден орденом Красной Звезды (посмертно). Зах. в д.Верхние Биябаши.

ФАЙЗУЛЛИН
Тэлгат Нариман улы

27.4.62 дө Татарстанның Апас районы Югары Биябаш авылында туа. Татар. Апас районының Ильич исем. колхозында эшли. Кораллы Көчләргә 25.10.80 дө Апас РХК тарафыннан алына. Әфганстанда 12.1980 нөн. Рядовой, йөртүче. 2.3.81 дө Ташкент шәһәренәң 340 номерлы хәрби госпиталендә яралардан үлә.

Кызыл Йолдыз ордены белән бүләкләнә (үлгәннән соң). Югары Биябаш авылында җирләнгән.

Бу шигырьләрем Әфган жирендә гомер-леккә ятып калган яраткан абыем ТЭЛГАТЬ истәлегенә.

Миләүшә

ЫШАНМЫЙ

Мин ышанмыйм сиңең үлемеңә,
Кайтуңны һаман көтмән.
Сиңең киткән юлларыннан, абыем,
Сиңең искә алып үтмән.
Синсез булгач, күзләремдә яшьләр,
Күңелемдә сагыш төере.
Йөрөгемдә авыр җәрәхәттән
Кара болытларның өере.

ӘФГАНСТАН

Әфганстан! Күпме авыр хәсрәт,
Күпме күз яше син китерден.
Бер гөнәһсыз күпме нарасыйны
Ни өчен соң ятим иттердең?
Әфганстан! Хәтта сүзән иштүе
Йөрәкләрне үтә әрнетеп.
Күпме бала күзгә карап тора
Аталарча жылы нәз көтеп.
Әфганстан! Кемгә кирәк булды?
Кемгә кирәк иде бу сугыш?!
Хәтта «әни» дип әйтә алмыйча
Өзелдә бит мәннәрчә сулыш.

НИГӘ, ЯЗМЫШ, НИГӘ?

Нигә, язмыш, нигә болай ачы булды?
Улымны бик яшьли гүргә кертеп куйдың.
Жылы якка кошлар киттеләр тәзелеп
Көттек кайтуынны, абый, без өзәлеп.
Син киткән юллардан күзнең һич алмадың.
Үзегә мәгълүм бит кайгыга салганың.
Бар дөнья караңгы син булмагач янда.
Үзегә үлсәң дә син калачаксың жанда.
Очраммабыз, кабат еллар синсез үтә.
Йөрәк әле һаман, абыем, сине көтә.

ҖЫРГА ӘЙЛӘНГӘН ГОМЕР

Армиягә китте егет, җырга һәвәс иде.
Киткән чакта ул елмаеп:
«Яз кайтырмын», — диде.
Туған якка көтеп алган язлар килде кабат.
Язлар килде, әмма ләкин кайтالمды солдат.
Китүенә 5 ай тулгач өзелдә гомере.
Егет үлде, ана өчен тик ул һаман төре.
Бу яшь егет искә төшә һәр көн туған саен.
Аның җырын көйли сыман бақчадагы каен.

КАЙТА АЛМАДЫҢ

Кайтыр дип көттә газиз анаң,
Кайтыр юлдан күзән алмадың.
Ничә еллар буге көттә сине
Тик өметән һаман өзмәде.
Кайтالمдың туған җирләренә,
Чит җирләрдә гомерең өзелде.
Венең янга кабат кайтмасынны
Бер ходайдан башка кем белде?!
Абый, сиңең каберен өстендә
Лилляләр чәчәк аталар.
Сине кабат күреп китү өчен
Туғаннарың һәрчак кайталар.
Каберендә сиңең таш куелган,
Исем-фамилияң уелган.
Бик-бик яшьли, 19 ишь тулмас,
Гүр яисе булды дилгән.
Каберендә үскән ак кәсигә
Сандугачлар кунып сайрыйдыр.
Витрәк яшьли дошман кулларынан
Вафат булды егет, диштер.

Военный билет Талгата

 ВОЕННЫЙ БИЛЕТ ИТ № 7218013		ИТ № 7218013 I. Общие сведения
ФИЛИАЛ: <u>Республика Татарстан</u> Пол: <u>Мужской</u> Отчество: <u>Нариманович</u> Число, месяц и год рождения: <u>27.04.1962</u> Адрес: <u>Республика Татарстан, Апастовский район, д. Верхние Биябаши</u> Виден: <u>25.10.1980</u> Районный военный комиссариат: <u>Апастовский районный военный комиссариат</u> Инициалы (русскими): <u>Талгат Нариманович</u>		1. Место рождения: <u>Республика Татарстан, Апастовский район, д. Верхние Биябаши</u> 2. Национальность: <u>Татарин</u> 3. Политическая (с партией): <u>КПСС</u> 4. Состоял ли в ВАРС (с датой вступления): <u>нет</u> 5. Образование: <u>нет</u> 6. Образование гражданское: <u>нет</u> 7. Семейное положение: <u>незамужем</u>
Фото: Подпись: <u>Талгат Нариманович</u> Подпись военного комиссариата: <u>М. М. М. М.</u>		

Воины—интернационалисты

Ахтареев Марат Ринатович

Родился 3.07.1966 года.

Выпускник Мурзинской средней школы.

Призван в армию 1985 году.

Принимал участие в боевых действиях на территории Афганистана.

В настоящее время работает главным инженером ООО СХП «Ибрагимов и К»

Биккулов Ильдус Ирегович

Родился 3.07.1967 года.

Выпускник Мурзинской средней школы.

Призван в армию 1986 году.

Принимал участие в боевых действиях на территории Афганистана.

В настоящее время является индивидуальным предпринимателем.

Загиев Рашит Абдуллович

**Родился 21.11.1960 года.
Выпускник Мурзинской средней школы.
Призван в армию 1978 году. Принимал участие
в боевых действиях на территории
Афганистана. Награжден медалью «За Отвагу**

Камалиев Ильшат Фагимович

**Родился 26.07.1967 года. Выпускник
Мурзинской средней школы. Призван в армию
1985 году. Принимал участие в боевых
действиях на территории Афганистана.
В настоящее время работает в ОАО «ХПП
Каратунское» главным инженером.
Награжден медалями «От благодарного
афганского народа», «Воину-
интернационалисту».**

Сайфуллин Ирек Халилович

Родился 22.07.1966 года.
Выпускник Мурзинской средней школы. Призван в армию 1984 году. Принимал участие в боевых действиях на территории Афганистана.
В настоящее время работает сварщиком.

Сунгатуллин Ильдус Назымович

Родился 16.02.1976 года. Выпускник Мурзинской средней школы 1993 года. Призван в армию в декабре 1994 года. Принимал участие в боевых действиях на территории Чеченской Республики. В настоящее время работает учителем физкультуры и ОБЖ МОУ «Давликеевская основная общеобразовательная школа».

Сунгатуллин Фирдус Назымович

Родился 16.02.1976 года. Выпускник Мурзинской средней школы 1993 года. Призван в армию в декабре 1994 года. Принимал участие в боевых действиях на территории Чеченской Республики. В настоящее время работает учителем физкультуры МОУ «Мурзинская средняя общеобразовательная школа».

Гайнутдинов Ильдар Рашидович

Родился 10.04.1975 года. Выпускник Мурзинской средней школы 1992 года. Призван в армию 1993 году. Принимал участие в боевых действиях на территории Чеченской Республики.

Награжден Высшим знаком отличия МЧС России «Оранжевый берет». В настоящее время работает в ООО «Жилстрой».

Загруддинов Рустам Тафкилович

Родился 20.11.1975 года. Выпускник Мурзинской средней школы 1993 года. Призван в армию 1993 году. Принимал участие в боевых действиях на территории Чеченской Республики.

В настоящее время работает механизатором ООО СХП «Ибрагимов и К».

Кулланылган материаллар:

1. КНИГА ПАМЯТИ жертв войны в Афганистане,
Әфганстан сугышы корбаннарының ХӘТЕР КИТАБЫ,
Республика Татарстан Казань
Татарстан Республикасы Казан, 1999
2. “Татарстан яшьләре” газетасы, № 28 – 4 сентябрь 2001 ел.
3. Йолдыз № 9 - 30 январь 2002 ел.

Морзалар урта гомуми белем бирү мәктәбе
«Туган якны өйрәнү» музейе активы
Житәкче: Бадрутдинов Р.Р.